

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ У 21 СТОЛІТТІ

Осекіна В.Д., Білоцерківський О.Б.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

У наш час спостерігається активний та стрімкий інтерес до цифрових технологій. Світ змінюється із запаморочливою швидкістю та Інтернет чим далі, тим більше відіграє значну роль у нашій роботі та житті. Кожне наступне десятиліття 21 століття запускає нову хвилю цифровізації економічних систем, тим самим визначаючи внутрішню специфіку їхнього функціонування та умови їхньої глобальної конкуренції. Протягом першого десятиліття (2000–2010 рр.) було створено телекомунікаційну інфраструктуру – розробку та підготовку до практичного застосування цифрових технологій та їх пілотне впровадження у господарську практику домогосподарств та підприємницьких структур. Було накопичено початковий досвід застосування нових технологій, сформовано стійкі практики реалізації цифрових економічних процесів. Сформувалося інформаційне суспільство, до особливостей якого належать: високий рівень медіаграмотності, високий попит на наукомістку та наукомістку продукцію (товари та послуги), гнучкість поведінки на ринку, прагнення оптимізації індивідуальних господарських практик (при рівні домогосподарств) на основі передових технологій, відкритості та визнання цінності нових знань, інформації та технологій, позитивного ставлення до глобалізації та готовності використовувати її можливості, сприйнятливості та схильності до підтримки інновацій. Друге десятиліття (2010-2020 рр.) стимулювало подальше поширення цифрових технологій. Високотехнологічне підприємництво формувалося на основі сформованої телекомунікаційної інфраструктури та як відповідь на існуючий попит. У ході свого розвитку застосування цифрових технологій із добровільного перетворилося на примусове на примусове під тиском конкуренції. У результаті на багатьох галузевих ринках сформувалися високі технологічні бар'єри входу. Уряди різних країн світу прийняли національні програми та стратегії цифровізації економічних систем. Четверта промислова революція отримала офіційну підтримку та державне фінансування. Цифрова конкуренція перейшла із корпоративного (мікроекономічного) рівня на національний (макроекономічний). З'явився міжнародний рейтинг цифрової конкурентоспроможності, а індекс глобальної конкурентоспроможності отримав збільшення «4,0».

Таким чином, унікальність цифрової економіки як еволюційної форми економічних систем полягає в її формуванні в умовах готових ринкових відносин. Тому, на відміну від колишніх форм економічних систем, перехід до яких був ініційований державою, цифрові трансформації розвивалися під тиском конкуренції. Тому сучасний ринковий характер цифрової економіки, у якому поєднуються елементи вільної конкуренції та державного регулювання, ускладнює її вивчення як із позицій теокласики (на основі «концепції чистого ринку»), так із позицій неокейнсіанства (що передбачають сильне державне регулювання та обмеження ринкових свобод).